

ЉИЉАНА С. ЈЕРКОВИЋ¹
УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ ПЕДАГОГИЈЕ

НАУЧНО-КРИТИЧКО ПОИМАЊЕ НАЦИОНАЛНОГ ВАСПИТАЊА У НАСТАВИ МУЗИЧКЕ КУЛТУРЕ

*(Биљана Белојица Павловић и Драјана Цицовић
Сарајлић, Национално васпитање у настави
музичке културе, Учишљески факултесей
у Призрену, Лепосавић – Факултесей уметности
у Пришћини, Звечан – Универзитесей
у Пришћини, Косовска Мишровица 2018, 294. сћр.)*

Научна монографија *Национално васпийање у насћави музичке кул-
шуре* истакнутих научника, музичких педагога и методичара Би-
љане Белојице Павловић и Драгане Цицовић Сарајлић публико-
вана је 2018. године у издању Учитељског факултета у Призрену
са привременим сједиштем у Лепосавићу, Факултета уметности

¹ ljiljana.jerkovic@ff.unibl.org

Приказ је примљен 29. маја 2020, а прихваћен за објављивање на састанку Редакције Зборника одржаном 26. новембра 2020.

у Приштини са привременим сједиштем у Звечану и Универзитета у Приштини са привременим сједиштем у Косовској Митровици. Монографија је посвећена угледном професору Методике наставе музичке културе Универзитета у Београду, Мирјани Ивановић, која је дала немјерљив допринос развоју ове дисциплине у Србији и шире.

Поред инспиративног „Предговора“ и врло информативног „Увода“, научна монографија структурирана је у пет студиозно и логички повезаних поглавља: „Теоријске основе рада“, „Методолошке основе истраживања“, „Резултати емпиријског истраживања“, „Закључци“ и „Прилози“.

У првом поглављу под насловом „Теоријске основе рада“, аутори критички разматрају суштину и смисао националног васпитања у школи, те националног васпитања у настави музичке културе у специфичним цивилизацијским и глобализацијским токовима. Аутори расвјетљавају смисао српског традиционалног музичког стваралаштва у настави, те улогу традиционалних пјесама и игара у подстицању интеркултуралне комуникације и атмосфере у школи. Студиозно разматрају развојне токове српских патриотских пјесама, духовне и умјетничке музике у специфичним историјским и друштвеним околностима у Србији, те васпитне вриједности тих садржаја у настави музичке културе. Аутори систематично, хронолошки и критички врше анализу и преглед значајнијих радова о музичким садржајима националног васпитања од деведесетих година до данас. Иако је већина научника, музиколога и истраживача сагласна да су српске патриотске пјесме, духовна и умјетничка музика прикладни садржаји националног васпитања у настави музичке културе, аутори указују да је њихова заступљеност у наставним плановима и програмима, уџбеницима и настави недовољна, те да постоји теоријски, друштвени и практични разлози за истраживање тог проблема.

Поглавље „Методолошке основе истраживања“ садржи све релевантне и студиозно дефинисане компоненте: проблем, предмет, циљ, задатке, истраживачке хипотезе, истраживачке методе, технике и инструменте, те популацију и узорак истраживања. Аутори су пошли од хипотеза да музички садржаји, прикладни за остваривања националног васпитања у основној школи, нису у довољној мјери заступљени у наставним плановима и програмима и уџбеницима, те да се у дидактичко-методичком смислу неадекватно реализују у настави музичке културе.

Такође, претпоставили су да ученици основношколског узраста нису у довољној мјери упознати са музичким садржајима националног васпитања. Популацију истраживања су чинили ученици осмих разреда основних школа са територије Централне Србије и Косова и Метохије, а узорак су чинила 534 ученика из поменуте популације. Како би развили и остварили тематски прикладну динамику процеса истраживања, дошли до валиднијих података, свестраније расвијетлили предмет истраживања, поузданије интерпретирали резултате и извели генерализације, аутори су се одлучили за примјену различитих епистемолошких приступа и истраживачких парадигми (квантитативна и квалитативна).

У поглављу „Резултати емпиријског истраживања“ коректно су интерпретирани резултати истраживања, а све истраживачке хипотезе су верификоване. На основу опсежне квалитативне анализе аутори су дошли до закључака да су музички садржаји националног васпитања недовољно заступљени у наставним плановима и програмима, те уџбеницима музичке културе. Овај закључак може бити индикативан и инспиративан за креаторе наставних планова и програма, те ауторе уџбеника музичке културе. Такође, индикативни су закључци да ученици основношколског узраста не познају довољно патриотске пјесме, духовну и умјетничку музику, да имају развијену свијест о значају српских традиционалних и патриотских пјесама у развијању љубави према својој земљи и народу, али да нису довољно заинтересовани за извођење српских традиционалних пјесама, духовне и умјетничке музике ван школе, да не познају довољно српску умјетничку музику, традиционалне пјесме и игре народа који живе у њиховом окружењу.

У „Прилозима“ аутори су пажљиво и студиозно направили избор традиционалних народних пјесама и игара, српских патриотских и духовних пјесама, те умјетничких композиција, које могу бити инструктивни садржаји националног васпитања у настави музичке културе.

Национално васпитање у настави музичке културе је ново, студиозно, оригинално монографско дјело трајније вриједности које се изнад свега одликује научном егзактношћу и интердисциплинарношћу. Културно-историјски, аксиолошко-етички, педагошко-психолошки и дидактичко-методички је утемељено и теоријско-емпиријски уравнотежено. Немјерљив је допринос развоју музичке педагогије и методике наставе музичке културе.

Научну монографију *Национално васпитање у настави музичке културе* Биљане Белојице Павловић и Драгане Цицковић Сарајлић с дубоким увјерењем у њену научну, стручну и друштвену вредност, препоручујем теоретичарима, истраживачима, педагозима, учитељима, наставницима, професорима и асистентима, студентима учитељских студија и факултета музичке умјетности, креаторима наставних планова и програма, будућим ауторима уџбеника музичке културе, те свима онима који су заинтересовани за истраживање бројних отворених проблемских питања наставе музичке културе, те националног васпитања у таквој настави.

Овај чланак је објављен и дистрибуира се под лиценцом Creative Commons Ауторство-Некомерцијално Међународна 4.0 (CC BY-NC 4.0 | <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>).

This paper is published and distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution-NonCommercial International 4.0 licence (CC BY-NC 4.0 | <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>).